

BOBİ FRS Konusunda Türkiye’de Yapılan Lisansüstü Tezlere ilişkin Bir Araştırma

A Research on Graduate Theses Conducted in TURKEY on FRS for LMEs

Burcu DOĞAN*

Cuma ERCAN**

DOI: <https://doi.org/10.25204/iktisad.901046>

Öz

Makale Bilgileri

Makale Türü:

Araştırma
Makalesi

Geliş Tarihi:

22.03.2021

Kabul Tarihi:

13.10.2021

© 2021 İKTİSAD
Tüm hakları
saklıdır.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK), 29 Temmuz 2017 tarihinde Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) yayınlamış ve 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren uygulanmasını zorunlu tutmuştur. Bu çalışmanın gayesi, BOBİ FRS ile ilgili olarak yazılan lisansüstü tezleri farklı değişkenlere göre incelemektir. Çalışma, 2018-2020 yılları arasında BOBİ FRS’ye ilişkin olarak yükseköğretim kurulu tez dokümantasyon merkezi (YÖK TEZ) veri tabanına kayıtlı yüksek lisans ve doktora tezlerini kapsamaktadır. Araştırmada veri toplama tekniği olarak tarama modeli kullanılmıştır. BOBİ FRS konusunda hazırlanan lisansüstü tezler YÖK Tez kayıtlarından “BOBİ FRS” anahtar sözcüğü ile araştırılmıştır. Veri analizinde ise kategorik data analizi tekniklerinden içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, üç yıllık süre zarfında BOBİ FRS ile ilgili olarak birisi doktora düzeyinde olmak üzere toplam 24 adet tez yazıldığı tespit edilmiştir. BOBİ FRS ile ilgili en fazla tezin 2019 yılında yazıldığı, en fazla tez çalışmasının Marmara Üniversitesi’nde tamamlandığı, tamamlanan tezlerin hepsinin Türkçe dilinde yazıldığı, tez danışmanlarının en çok Doçent Dr. unvanına sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca en fazla çalışmanın hasılat ve stok konularında yapıldığı, tezlerde en fazla “örnek muhasebe kayıtları ve inceleme” yönteminin kullanıldığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: BOBİ FRS, lisansüstü tez, içerik analizi.

Abstract

Article Info

Paper Type:

Research Paper

Received:

22.03.2021

Accepted:

13.10.2021

© 2021 JEBUPOR
All rights
reserved.

The Public Oversight, Accounting and Auditing Standards Authority published the Financial Reporting Standard for Large and Medium Enterprises (FRS for LMEs) on 29 July 2017 and required its implementation as of January 1, 2018. The aim of this study is to examine the postgraduate theses written on FRS for LMEs according to different variables. The study covers master’s and doctoral theses registered in the database of the higher education board’s thesis documentation center regarding FRS for LMEs between 2018-2020. In the research, scanning model was used as data collection technique. Postgraduate theses on FRS for LMEs were searched with the keyword “FRS for LMEs” from the thesis records of the higher education institution. Content analysis, one of the categorical data analysis techniques, was used in data analysis. As a result of the research, it was determined that a total of 24 theses were written on FRS for LMEs over a period of three years, one of them at the doctoral level. The most thesis on FRS for LMEs was written in 2019, the most thesis studies were completed in Marmara University, all the completed theses were written in Turkish, and the most thesis advisors were Assoc. It has been determined that he has the title. In addition, it was determined that the most work was done on revenue and stock issues, and “sample accounting records and analysis” method was used the most in theses.

Keywords: FRS for LMEs, graduate thesis, content analysis.

Atıf/ to Cite (APA): Doğan, B. ve Ercan, C. (2021). BOBİ FRS konusunda Türkiye’de yapılan lisansüstü tezlere ilişkin bir araştırma. *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 6(16), 491-500

* ORCID Öğr. Gör. Dr. Adıyaman Üniversitesi, Besni MYO, budogan@adiyaman.edu.tr

** ORCID Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, SBMYO, cercan27@gmail.com

Extended Abstract

Background:

Along with the accounting scandals, new regulations were introduced. With these new regulations, the accounting standards have been revised and the usage area has been expanded and made available to the enterprises. The accounting standards used for small and medium-sized enterprises in our country have been used as the Financial Reporting Standard for Large and Medium-sized Enterprises (BOBI FRS) as of 29 July 2017, based on the size of the enterprise. In this study, postgraduate studies related to bobi frs are examined.

Research Purpose:

The aim of this research is; The aim is to examine the postgraduate theses written on BOBI FRS, which is one of the newest adjustments to ensure unity in the reporting system and submitted through the KGK on 29 July 2017, in terms of different parameters and to contribute to new studies and literature on the subject.

Methodology:

Qualitative research method was used in the study. Scanning model was used to reach the data. Graduate theses prepared in universities on BOBI FRS were searched with the keyword "BOBI FRS" from YÖK Thesis records. With this keyword, theses were reached and data related to theses were obtained.

Findings:

As a result of the study, it was determined that 1 doctorate and 23 master's theses were written about BOBI FRS. It was determined that more than fifty percent of the master's thesis writers on BOBI FRS were male authors. It has been determined that the theses related to BOBI FRS are mainly completed under the name of business administration. It has been determined that all completed doctorate and master's theses are written in Turkish. It has been determined that there is no access permission except for one of the theses. Postgraduate theses are mostly Assoc. Dr. Complemented by consultants with the title. It is seen that the subjects related to "revenue-stock-VUK" are mostly researched in postgraduate theses. It is seen that the majority of theses written on BOBI FRS adopt the "examination method with exemplary accounting records". In the only doctoral thesis written, the perception levels of the independent auditors on BOBI FRS were examined by applying a questionnaire.

Conclusions:

In this review on undergraduate thesis studies regarding BOBI FRS, the number of thesis was written, because the subject is new and it is a new field of study. 1 thesis was reached as a doctor's thesis, which was made by male authors. as study subjects, the weight was on stock-revenue-VUK(TPL). The findings obtained in this context are expected to be an important reference source in terms of examining the subject in terms of different fields, methods and analysis techniques in the theses to be written from now on.

1. GİRİŞ

Küreselleşme ile birlikte işletmelerin uluslararası faaliyetleri artmıştır. Ticari anlamda sınırların ortadan kalkması ile birlikte uluslararası düzeyde muhasebe uygulamalarında yeni düzenlemelerin ve birliğin sağlanması zorunlu hale gelmiştir. Bu bağlamda, doğru, güvenilir, şeffaf, karşılaştırılabilir finansal bilgilerin elde edilmesi için uluslararası muhasebe ve finansal raporlama standartları hazırlanmıştır. Türkiye’de ortak bir muhasebe dilinin kullanılması amacıyla mali tabloların hazırlanmasında ve muhasebe uygulamalarında kullanmak amacıyla Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları Türkçeye çevrilerek Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları (TMS/IFRS) olarak yayınlanmıştır.

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından bağımsız denetime tabi olan kuruluşlar için IFRS uygulamaları öngörülmüştür. Ancak IFRS uygulamalarının belirli büyüklüğün altında kalan birçok işletme için karmaşık bir standart seti olacağı ve ek maliyet getireceği düşünülmüştür. Avrupa Birliği (AB) ülkeleri ve diğer gelişmiş ülke uygulamaları incelendiğinde Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (IFRS) uygulamasının yalnızca borsada işlem gören kurumları kapsadığı ve borsada işlem görmeyen farklı büyüklükteki şirketler için IFRS’lere mukayeseye kullanımı daha basit bir çerçeve oluşturdukları görülmektedir (KGK, 2017).

KGK yukarıda bahsedilen nedenlerden dolayı bağımsız denetime tabi olup IFRS’leri kullanmayan şirketler için BOBİ IFRS’yi hazırlamıştır. BOBİ IFRS, söz konusu işletmelerin finansal tablolarını hazırlarken kullanacakları bir finansal raporlama çerçevesidir. Bu standardın hazırlanmasındaki temel amaç, bilgi kullanıcılarının ihtiyacını karşılayabilecek gerçeğe uygun ve karşılaştırılabilir finansal tabloların hazırlanmasını sağlamaktır.

27 bölümden oluşan BOBİ IFRS, finansal raporlama çerçevesinin gerektirdiği tüm nitelikleri taşımakta ve mali tabloların oluşturulmasında gayri bir standart setine gereksinim duyulmayacak şekilde hazırlanmıştır. BOBİ IFRS, 29 Temmuz 2017 tarihinde Resmî Gazetede yayınlanarak, 1 Ocak 2018 ve müteakiben başlayan hesap dönemlerinde kullanılmak üzere yürürlüğe girmiştir.

Bu araştırmanın gayesi; 29 Temmuz 2017 tarihinde KGK aracılığıyla sunulan ve raporlama sisteminde birliği temin etmek için ayarlamaların en yenilerinden olan BOBİ IFRS ile ilgili yazılmış lisansüstü tezleri farklı parametreler açısından incelemek ve konuyla ilgili yapılacak olan yeni çalışmalara ve literatüre katkı sağlamaktır.

2. LİTERATÜR

Literatür incelendiğinde TMS, IFRS ve IFRS ile ilgili olarak yapılmış bazı bibliyometrik çalışmalara rastlamak mümkündür. Bu çalışmaların bazılarında tezlerin, bazılarında ise makalelerin ve bildirimlerin içerik analizi yapılmıştır. Ancak BOBİ IFRS ile ilgili çalışmalar incelendiği spesifik bir çalışma rastlanılmadı. Bahsi geçen konularla ilgili bazı çalışmalar aşağıda özetlenmiştir.

Aytaç ve Gücenme Gençoğlu (2020), “Maddi Duran Varlıklar ve Amortismanlar Açısından IFRS, BOBİ IFRS, KÜMİ IFRS Taslağı ve MSUGT’deki Uygulamaların Karşılaştırılması” adlı çalışmalarında farklı raporlama çerçevelerini karşılaştırmalı olarak incelemişlerdir. Araştırma sonucunda ise, TMS, BOBİ IFRS ve KÜMİ IFRS Taslağı çerçevesinde maddi duran varlıkların sonraki ölçüm ve amortisman konularında uyumlu oldukları, borçlanma maliyetleri ve vade farklarını uygulama noktasında ise farklılıklarının olduğunu tespit etmişlerdir.

Çoban Çelikdemir (2019), Türkiye’de muhasebe standartları konusunda yapılan tezleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda, en çok incelenen konuların; KOBİ IFRS/IFRS, stoklar, inşaat işletmelerinde muhasebe, maddi duran varlıklar ve konsolidasyon olduğunu tespit edilmiştir.

Gökçen vd. (2019), KÜMİ FRS, BOBİ FRS ve TMS/TFRS konuları hakkında karşılaştırma yapmıştır. Araştırma sonucunda, Türkiye’de finansal raporlama konusunda ilerlemelerin olduğu belirlenmiştir.

Albay (2019), “Duran Varlıkların ve Amortismanların UFRS Çerçevesinde Değerlendirilmesi” adlı tezde UFRS, MSUGT, BOBİ FRS ve KÜMİ FRS kapsamında maddi duran varlıkların ve amortismanların nasıl değerlendirildiğinin açıklanması amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda maddi duran varlıkların faydalı ömürlerinin MSUGT’a göre farklı, muhasebe standartlarına göre farklı olduğu tespit edilmiştir.

Durgut ve Pehlivan (2018), 1987-2017 yıllarında Türkiye’de muhasebe ve finansal raporlama standartları alanında üretilen yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarını incelemişler. Araştırma sonucunda en fazla çalışmanın 2010 yılında yapıldığı, en fazla işin yüksek lisans seviyesinde ve danışmanlarının büyük bir çoğunluğunun Prof. Dr. unvanına sahip öğretim üyeleri ile gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Ercan (2016), 2011-2013 senelerinde gerçekleşen Uluslararası Türk Coğrafyasında UFRS Sempozyumlarında sunulan bildirimleri incelenmiştir. Sunulan bildirimlerin, TMS/TFRS ile ilgili farkındalık, KOBİ TFRS, Denetim, UFRS’ye geçiş süreci ve sorunlara odaklandığı tespit edilmiştir.

Güngörmüş (2016), muhasebe standartları ile ilgili yazılmış olan lisansüstü tezleri incelenmiştir. Araştırmada en fazla tez konusu olmuş muhasebe standartları ile hiç araştırma konusu olmamış muhasebe standartları tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili olarak zaman ilerledikçe farklı konularında çalışıldığı sonucuna ve hangi konularda tez çalışmasının yapılmadığı tespit edilmiştir.

İşseveroğlu, vd. (2014), Türkiye’de 2005-2013 senelerinde UFRS ile ilgili olarak yapılan makale ve bildirimleri incelemişler. Makalelerin %39’u TFRS, %54’ü TMS, %7’si ise KOBİ TFRS ile alakalıyken, bildirimlerin %50,9’u TFRS, %35,2’si TMS, %13,9’u ise KOBİ TFRS konularında olduğu tespit edilmiştir.

Alkan (2013), UFRS konusunda yapılan lisansüstü tezlere ilişkin bir araştırma gerçekleştirmiştir. Araştırmada, TMS, TFRS ve UFRS konusunda hazırlanan tezlerin çoğunlukla Marmara Üniversitesi’nde hazırlandığını, tezlerin TMS 12 Ertelenmiş Vergi Uygulamaları ve TMS 23 Borçlanma Maliyetleri konularında ağırlıklı olduğu tespit edilmiştir.

Alkan (2014), muhasebe alanında yapılan tezlerin profilini, alana katkılarını ve içeriklerini incelemiştir. TMS, TFRS ile ilgili olarak hazırlanan tezlerde kaynak tarama, saha araştırması, ülke karşılaştırması ya da uygulama örnekleri ile tamamlandıkları tespit edilmiştir.

3. METODOLOJİ

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Çalışmada nitel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Datalara ulaşmak için tarama modeli kullanılmıştır. Üniversitelerde BOBİ FRS konusunda hazırlanan lisansüstü tezler, YÖK Tez kayıtlarından “BOBİ FRS” anahtar sözcüğü ile araştırılmıştır. Bu anahtar sözcük ile tezlere ulaşılmış ve tezlerin; türleri, tamamlandıkları yıllar, tamamlandığı üniversiteler, temaları, yazarların cinsiyeti, tez danışmanları, kullanılan dil, kullanılan metodoloji ve izin durumuna ilişkin datalar elde edilmiştir.

Ulaşılan datalar içerik analizi metoduyla incelenmiştir. İçerik analizi yöntemiyle ulaşılan verileri, istenilen forma dönüştürmede kullanarak, karşılaştırma, verileri özetleme ve standardize etme olanağı sağlamaktadır. Bu sayede nitel veriler nicel terimlere indirgemektedir (Öğülmüş, 1991: 215).

3.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmada, BOBİ FRS ile ilgili olarak yazılan lisansüstü tezlerin içerik analizi yöntemiyle incelenmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda BOBİ FRS konusunda yazılan lisansüstü tezler incelenerek aşağıdaki soruların cevapları aranmıştır.

- Üniversitelerde yazılan lisansüstü tezlerin kaç tanesi BOBİ FRS ile ilgilidir?
- Yazılan tezlerin yıllara göre dağılımı, hangi üniversitelerde daha fazla tezin yazıldığı, tez yazımında kullanılan özgün dili ve danışmanların akademik unvanları nedir?
- BOBİ FRS ile ilgili yazılan tezlerin ana konuları nelerdir?
- BOBİ FRS ile ilgili yazılan tezlerin yöntem bilimi nedir?

2017 tarihinde resmî gazetede yayınlanıp, akabinde 2018 yılı ile uygulanması zorunlu hale gelmesi, BOBİ FRS konusunun son birkaç yıl içerisinde gündemde olması çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

3.3. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Çalışmanın evrenini 2018-2020 yılları arasında BOBİ FRS'yle ilgili yazılan lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Bu çalışmada araştırmanın evreninin tamamına ulaşıldığı için örnekleme yöntemine başvurulmamıştır. YÖK tez tarama merkezi kullanılarak, BOBİ FRS alanındaki tezlerin tamamına erişilmiştir(YÖK tez merkezi, 2021). YÖK tez tarama veri tabanında "BOBİ FRS" anahtar kelimesi ile taranmıştır. Çalışmanın veri setini, veri tabanının sunduğu lisansüstü tezler oluşturmaktadır.

3.4. Bulgular

Araştırmanın bu kısmında elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Çalışmada ulaşılan sonuçlar, belirli bölümlere ayrılarak tablolar şeklinde hazırlanıp aşağıda sunulmuştur.

BOBİ FRS ile ilgili olarak yazılan lisansüstü tezlerin türleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1: Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Tez Türü	N	%
Doktora	1	4,17
Yüksek Lisans	23	95,83
Toplam	24	100

Tablo 1'de görüldüğü gibi, BOBİ FRS'yi konu alan lisansüstü tezlerin 1'i doktora tezi, 23'ü yüksek lisans tezi olmak üzere 24 adet çalışma olduğu belirlenmiştir. Başka bir ifadeyle, yazılan tezlerin %95,83'ünü yüksek lisans tezleri, %4,17'sini ise doktora tezleri oluşturmaktadır.

BOBİ FRS ile ilgili olarak yazılan tez yazarlarının cinsiyet dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2: Tezlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Tez Yazarının Cinsiyeti	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Kadın	11	47,82	0	0	11	45,83
Erkek	12	52,18	1	100	13	54,17
Toplam	23	95,83	1	100	4,17	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi, BOBİ FRS ile ilgili yüksek lisans tez yazarlarının %52,18’inin erkek, %47,82’sinin kadın olduğu tespit edilmiştir. Doktora tez yazarının ise erkek olduğu görülmektedir. Sayıca erkek tez yazarların kadın tez yazarlardan fazla olduğu tespit edilmiştir.

BOBİ FRS ile ilgili olarak yazılan tezlerin senelere göre dağılımı şöyledir;

Tablo 3: Tezlerin Senelere Göre Dağılımı

Seneler	Y. Lisans		Doktora		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
2018	8	34,78	-	-	8	33,33
2019	10	43,48	1	100	11	45,84
2020	5	21,74	-	-	5	20,83
Toplam	23	95,83	1	4,17	24	100

Tablo 3’teki verileri incelediğimizde, 2018 yılında 8 yüksek lisans tezi, 2019 yılında 1 doktora tezi ve 10 yüksek lisans tezi, 2020 yılında ise, 5 yüksek lisans tezi yazıldığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre, BOBİ FRS ile ilgili en çok tez 2019 yılında yazılmıştır.

BOBİ FRS’yi konu alan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4: Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Tez Sayısı		
	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Kafkas Üniversitesi	1		1
Atılım Üniversitesi	2		2
Manisa Celal Bayar Üniversitesi	2		2
İnönü Üniversitesi	1	1	2
İstanbul Ticaret Üniversitesi	2		2
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	2		2
Okan Üniversitesi	4		4
Kırklareli Üniversitesi	1		1
İstanbul Arel Üniversitesi	1		1
Marmara Üniversitesi	4		4
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	1		1
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	1		1
Gaziantep Üniversitesi	1		1
Toplam	23	1	24

Tablo 4’teki veriler incelendiğinde, Marmara Üniversitesi ve Okan Üniversitesi’nde en fazla yüksek lisans tezi yazıldığı görülmektedir. Doktora tezinin yazıldığı tek üniversite ise, İnönü Üniversitesi’dir.

BOBİ FRS’yi konu alan lisansüstü tezlerin yazıldığı üniversite türüne göre dağılımı şöyledir;

Tablo 5: Tezlerin Üniversite Türüne Göre Dağılımı

Üniversite	Yüksek Lisans		Doktora	
	N	%	N	%
Devlet	8	66,67	1	100
Vakıf	4	33,33		
Toplam	12	100	1	100

Tablo 5'e göre, yazılan yüksek lisans tezlerinin %66,67'si devlet üniversitelerinde, %33,33'ü vakıf üniversitelerinde tamamlanmıştır. Yazılan 1 adet doktora tezi ise devlet üniversitesinde tamamlanmıştır.

BOBİ FRS'yi konu alan lisansüstü tezlerin anabilim dallarına göre dağılımı şöyledir;

Tablo 6: Tezlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Bölüm	Yüksek Lisans		Doktora	
	N	%	N	%
İşletme	20	86,96	1	100
Muhasebe ve Denetim	3	13,04		
Toplam	23	100	1	100

Tablo 6 incelendiğinde, yüksek lisans tezlerinin %86,96'sının işletme anabilim dalında, %13,04'ünün ise muhasebe ve denetim ana bilim dalında yazıldığı görülmektedir. Ayrıca 1 tane doktora tezinin de işletme ana bilim dalında yazıldığı görülmektedir.

BOBİ FRS ile ilgili lisansüstü tezlerin konulara göre dağılımı şöyledir;

Tablo 7: Tezlerin Konulara Göre Dağılımı

Konu	Yüksek Lisans		Doktora	
	N	%	N	%
TDHP, VUK, MSUGT, BOBİ FRS ile TMS/TFRS Karşılaştırması, Ölçüm Sunum Açıklama	4	17,39	-	-
TMS / TFRS- BOBİ FRS Karşılaştırılması	3	13,04	-	-
Tekdüzen Muhasebe Sistemine Göre Hazırlanan Bilançoların BOBİ FRS Geçiş Hükümlerine Göre Yeniden Düzenlenmesi	1	4,35	-	-
Devlet teşviki ve yardımları ile BOBİ FRS ile TMS/TFRS Standartları ile Vergi Sistemi İncelenmesi	1	4,35	-	-
BOBİ FRS Araştırma/Meslek Mensupları Üzerine	2	8,70	-	-
Bağımsız Denetçilerin BOBİ FRS Algı Düzeyleri			1	100
Hasılat-Stok BOBİ FRS-VUK	7	30,43	-	-
Maddi Duran Varlıklar / Kiralamalar- BOBİ FRS-VUK	3	13,04	-	-
İlaç Patentlerinin Aktifleştirilmesi TMS38 BOBİ FRS-VUK Karşılaştırma	1	4,35	-	-
Akreditiflerin TMS/BOBİ FRS ile Muhasebeleştirilmesi	1	4,35	-	-
Toplam	23	100	1	100

Tablo 7'de, BOBİ FRS'yi konu alan tezlerde kullanılan kilit kelime ve tezlerin içeriğine bakılarak hazırlanan inceleme sonuçları yer almaktadır. Yazılan 1 adet doktora tezi, bağımsız denetçilerin BOBİ FRS ile ilgili algı düzeylerini ölçmektedir. Yüksek lisans tezlerinde en çok %30,43 ile Hasılat –Stok BOBİ FRS–VUK konuları incelenmiştir. Diğer taraftan, yüksek lisans tezlerinden %17,39'u TDHP, VUK, MSUGT, BOBİ FRS ile TMS/TFRS Karşılaştırması, Ölçüm Sunum Açıklama, %13,04'ü TMS/TFRS-BOBİ FRS Karşılaştırılması ve Maddi Duran Varlıklar/Kiralamalar- BOBİ FRS–VUK, %8,70'i BOBİ FRS Araştırma/Meslek Mensupları Üzerine, %4,35'i Tekdüzen Muhasebe Sistemine Göre Hazırlanan Bilançoların BOBİ FRS Geçiş Hükümlerine Göre Yeniden Düzenlenmesi, Devlet teşviki ve yardımları ile BOBİ FRS ile TMS/TFRS Standartları İle Vergi Sistemi İncelenmesi, İlaç Patentlerinin Aktifleştirilmesi TMS38 BOBİ FRS–VUK Karşılaştırma ve Akreditiflerin TMS /BOBİ FRS İle Muhasebeleştirilmesi üzerine çalışmaları kapsamaktadır.

BOBİ FRS ile ilgili lisansüstü tezlerin danışman unvanlarına göre dağılımı şöyledir:

Tablo 8: Tezlerdeki Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı

Tez Danışmanının Unvanı	Yüksek lisans		Doktora	
	N	%	N	%
Profesör Dr.	6	26,09	1	100
Doçent Dr.	13	56,52		
Dr. Öğretim üyesi	4	17,39		
Toplam	23	100	1	100

Tablo 8 incelendiğinde, yüksek lisans tezlerinin %56,52'sinin Doçent Dr., %26,09'unun Profesör Dr. ve %17,39'unun Dr. Öğretim üyesi unvanına sahip danışmanlar tarafından yürütüldüğü görülmektedir. Doktora tezi ise Profesör Dr. unvanına sahip danışman tarafından yürütülmüştür. Tabloya göre lisansüstü tez çalışmalarının en çok Doçent Dr. unvanına sahip danışmanlar tarafından yürütüldüğü görülmektedir.

BOBİ FRS ile ilgili lisansüstü tezlerin yazılan dile göre dağılımı şöyledir;

Tablo 9: Tezlerin Yazılan Dile Göre Dağılımı

Kullanılan dil	Yüksek lisans	Doktora
Türkçe	23	1
İngilizce	-	-
Başka bir dil	-	-
Toplam	23	1

Tablo 9'da da görüldüğü gibi BOBİ FRS ile ilgili olarak 2018-2020 yılları arasında tamamlanan doktora ve yüksek lisans tezlerinin tamamının Türkçe yazıldığı tespit edilmiştir.

BOBİ FRS ile ilgili lisansüstü tezlerin kullanılan metodoloji göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 10: Tezlerin Kullanılan Metodoloji Göre Dağılımı

Metodoloji	Yüksek Lisans		Doktora	
	N	%	N	%
Anket uygulaması	5	21,74	1	100
Sektör uygulaması	2	8,70	-	-
Karşılaştırma yapma ve yorumlama	5	21,74	-	-
Örnek muhasebe kayıtları ile inceleme	11	47,82	-	-
Toplam	23	100	1	100

Tablo 10'a göre, yüksek lisans tezlerinde en çok kullanılan yöntem (%47,82) örnek muhasebe kayıtları ile inceleme olmuştur. Bunu aynı oranlarla karşılaştırma yapma ve yorumlama tekniği (%21,74) ve anket uygulaması (%21,74) takip etmektedir. BOBİ FRS ile ilgili yazılan tek doktora tezinde anket uygulaması yöntemi kullanılmıştır.

BOBİ FRS ile ilgili lisansüstü tezlerin izin durumuna göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 11: Tezlerin İzin Durumuna Göre Dağılımı

İzin Durumu	Yüksek Lisans	Doktora
İzinli	22	1
İzinsiz	1	-
Toplam	22	1

Tablo 11'de görüldüğü gibi, BOBİ FRS'yi konu alan 22 adet yüksek lisans ve 1 adet doktora tezi erişime açık iken, 1 adet yüksek lisans tezinin erişime kapalı olduğu görülmektedir.

4. SONUÇ

Ülkelerin kullanmış oldukları muhasebe standartları birbirlerinden farklıdır. Muhasebe mesleğinin gelişim seviyesi, mali yöntemleri, hukuki yapısı gibi unsurlar bu farklılıkları oluşturmaktadır. Son yıllarda yapılan düzenlemeler ile birlikte muhasebe uygulamalarında kullanılacak muhasebe standartları arasındaki farklılıklar giderilmeye çalışılmaktadır.

Finansal raporlama ile ilgili çalışmalar ihtiyaçlar doğrultusunda revize dilerek ilgili kesimlere sunulmaktadır. Önce TFRS/TMS olarak karşımıza çıkan, akabinde KOBİ TMS/TFRS olarak uygulamaya konulan ve sonrasında BOBİ FRS olarak kullanıma sunulan standartlar muhasebe bilgi kullanıcılarına hizmet etmektedir.

Bu çalışmada, BOBİ FRS'yi konu alan lisansüstü tezler araştırma kapsamında incelenmiştir. 2018 yılında uygulamaya başlayan BOBİ FRS ile ilgili tezlerin içerik analizi neticesinde daha sonraki araştırmalar için ön bilgi vermeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, YÖK TEZ veri tabanında "BOBİ FRS" terimi ile yapılan arama sonucunda ulaşılan 24 adet lisansüstü teze ulaşılmış ve araştırma neticesinde elde edilen bulgular aşağıda özetlenmiştir.

Çalışma sonucunda BOBİ FRS ile ilgili olarak 1 adet doktora ve 23 adet yüksek lisans tezi yazıldığı tespit edilmiştir. BOBİ FRS'nin yakın bir tarihte yürürlüğe girerek uygulanması lisansüstü tezlerin sayısının az olmasının nedeni olarak gösterilebilir. En fazla yüksek lisans tezlerinin üretildiği devlet üniversitesi olarak Marmara Üniversitesi ve özel üniversite olarak Okan Üniversitesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma sonucunda BOBİ FRS ile ilgili yüksek lisans tez yazarlarının yüzde elliden fazlasını erkek yazarlar olduğu belirlenmiştir. BOBİ FRS ile ilgili tezlerin ağırlıklı olarak işletme ana bilim dalı adı altında tamamlandığı tespit edilmiştir. Tamamlanan doktora ve yüksek lisans tezlerinin tamamının Türkçe yazıldığı tespit edilmiştir. Tezlerin bir tanesini dışında erişim izni olduğu belirlenmiştir.

Lisansüstü tezler en çok Doç. Dr. Unvanına sahip danışmanlar ile tamamlanmıştır. Lisansüstü tezlerde en çok "hasılat- stok- VUK" ile ilgili konuların araştırma konusu yapıldığı görülmektedir. BOBİ FRS'ye ilişkin olarak yazılan tezlerin çoğunluğu "örnek muhasebe kayıtları ile inceleme yöntemini" benimsedikleri görülmektedir. Yazılan tek doktora tezinde ise bağımsız denetçilerin BOBİ FRS algı düzeyleri anket uygulanarak incelenmiştir.

Çalışmada, BOBİ FRS'ye ilişkin şu ana kadar yazılan lisansüstü tezlerin mevcut durumlarının analiz edilerek incelenmesi ve konunun güncel olması araştırmacılara katkı sağlaması açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda elde edilen bulgular, bundan sonra yazılacak tezlerde konunun farklı alan, yöntem ve analiz teknikleri açısından incelenmesi bakımından önemli bir referans kaynağı olması beklenmektedir. Sonuç olarak konunun ilerleyen dönemlerde daha fazla tez konusu yapılacağı öngörülmektedir. Yazılacak olan lisansüstü tezlerde konu ve örneklem çeşitliliğine gidileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Albay, A. (2019). *Duran varlıkların ve amortismanların UFRS çerçevesinde değerlendirilmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Denizli
- Alkan, G. (2014). Türkiye'de muhasebe alanında yapılan lisansüstü tez çalışmaları üzerine bir araştırma. (1984-2012), *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 64, 41-52
- Alkan, G. (2013). Araştırmacıların UFRS alanına bilimsel katkıları: UFRS konusunda yapılan lisans üstü tezlere ilişkin bir araştırma. *III. Uluslararası Türk Coğrafyasında UFRS Sempozyumu*. 7-8 Eylül, Balıkesir

- Aytaç, A. ve Gençoğlu, Ü.G. (2020). Maddi duran varlıklar ve amortismanlar açısından TFRS, BOBİ FRS, KÜMİ FRS taslağı ve MSUGT'daki uygulamaların karşılaştırılması. *Business and Economics Research Journal*, 11(3), 753-767
- Çoban Çelikdemir, N. (2019). Türkiye'de muhasebe standartları konusunda yapılan tezlerin incelenmesi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 11(1), 325-336
- Durgut, M. ve Pehlivan, A. (2018). Muhasebe (finansal raporlama) standartlarına yönelik Türkiye'de hazırlanan lisansüstü tez çalışmaları üzerine bir araştırma: 1987-2017 Dönemi. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 10. Yıl Özel Sayısı, 1-23
- Ercan, C. (2016). 2011-2013 yılları arasında düzenlenen uluslararası Türk coğrafyasında UFRS sempozyumları üzerine bir değerlendirme. *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 49-56
- Güngörmüş, A.H. (2016). Türkiye'de muhasebe standartlarına yönelik yazılan yüksek lisans ve doktora tez çalışmaları üzerine bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (25), 347-362
- Gökçen G., Öztürk, E. ve Güleç Ö.F. (2019). KÜMİ FRS seti taslağı, BOBİ FRS seti ve tam set TMS/TFRS'nin temel konular açısından karşılaştırılması. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(3), 413-430
- İşseveroğlu, G., Ercan, C. ve Aracı, H. (2014). Türkiye'de 2005-2013 yılları arasında UFRS konusunda yapılan akademik çalışmalara ilişkin bir araştırma. *2.Uluslararası Muhasebe ve Finans Sempozyumu*, 29-31 Mayıs, Bursa
- KGK, (2017). Büyük ve orta boy işletmeler için finansal raporlama standardı (BOBİ FRS), [https://www.kgk.gov.tr/DynamicContentDetail/5151/Bu%CC%88yu%CC%88k-ve-Orta-Boy-I%CC%87s%CC%A7letmeler-I%CC%87c%CC%A7in-Finansal-Raporlama-Standard%C4%B1-\(BOBI%CC%87-FRS\(E.T:01.12.2020\)\)](https://www.kgk.gov.tr/DynamicContentDetail/5151/Bu%CC%88yu%CC%88k-ve-Orta-Boy-I%CC%87s%CC%A7letmeler-I%CC%87c%CC%A7in-Finansal-Raporlama-Standard%C4%B1-(BOBI%CC%87-FRS(E.T:01.12.2020)))
- Öğülmüş, S. (1991). İçerik çözümlemesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 24(1), 213-228.
- YÖK Tez Merkezi, (2021). Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> (E.T: 13.02.2021)